

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 167 (1917) ♦ Середя, 2 вересня 1998 року ♦ Ціна договірна

ГРИВНІ – ДВА РОКИ. А вже віддається дешевше

Низка київських магазинів, які спеціалізуються на продажу імпоротної побутової та оргтехніки, підвищили ціни на свої товари на 15–20% порівняно з рівнем, що існував два тижні тому.

Як повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» керівник одного з магазинів, деякі магазини не закривалися «на переоблік», а провели переоцінку «в робочому порядку» протягом ночі.

За його словами, підвищення цін відбулося «з деяким запасом», зростання цін визначило зростання курсу долара щодо гривні. До речі, їй сьогодні виповнилося два роки.

Стан справ на валютному ринку України у зв'язку з міжнародною фінансовою кризою обговорив Президент України Леонід Кучма з керівниками провідних комерційних банків країни. Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-службі глави держави, під час розмови відзначалася злагоджена робота уряду і ЧБУ, що забезпечує економічну та політичну стабілізацію в державі.

Падає, але друкується

Національний банк України з 1 вересня 1998 року ввів в обіг банкноти номіналом 5 гривень зразка 1997 року. Це перші українські гроші, що надруковані на Фабриці банкнотного паперу Національного банку України.

Зовні нові банкноти не відрізняються від аналогічних зразка 1994 року, але мають додаткові елементи захисту.

Випущені раніше Національним банком України банкноти номіналом 5 гривень залишаються платіжними поряд з банкнотами нового зразка та обов'язкові до приймання без обмежень підприємствами й організаціями усіх форм власності, громадянами і вилучатимуться з обігу в міру їх зношення.

Сесія почалася. Чим прислужимося народові?

Учора розпочала роботу друга сесія Верховної Ради нового скликання: Вступною промовою її відкрив Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко.

Народні обранці розглянули календарний план своєї роботи, порядок денний сесії. Цього ж дня новообрані депутати склали присягу.

Поговорив Єльцин з Кучмою

Президенти України і Росії Леонід Кучма і Борис Єльцин під час телефонної розмови обмінялися думками з приводу поточної політичної ситуації в обох країнах. Як повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» у прес-службі глави української держави, Б. Єльцин поінформував Л. Кучму про консультації з представниками різних політичних сил у зв'язку з розглядом у Державній Думі кандидатури Віктора Черномірдіна на пост голови уряду Росії.

«Нехай життя інституту триває сотні і тисячі літ»

Національному технічному університету України «Київський політехнічний інститут» виповнилося 100 років. З цієї нагоди перед головним корпусом відбулася урочиста церемонія відкриття пам'ятного знака одному з фундаторів цього закладу, першому ректорові КПІ професору Вікторові Кирпичову.

Саме з його ім'ям пов'язане створення теоретичних основ базової галузі науково-технічного прогресу держави в кінці XIX на початку XX століть — машинобудування. Очолити 1898 року створений у Києві інститут, видатний учений-механік і талановитий організатор не тільки спромігся дати наукове життя новому навчальному закладові, а й окреслив перспективи наукової діяльності його кафедр на багато десятиріч вперед. І залишаються актуальними його вітальні слова до своїх перших студентів, якими він благословив їх на важку наукову працю: «Нехай життя інституту триває сотні і тисячі літ, а число випущених ним інженерів і агрономів обчислюється десятками, сотнями тисяч», повідомляє ДІНАУ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

"Охоче
змінював би
свою посаду

на статус
студента-
першокурсника"

Таке ностальгічне бажання висловив Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко на урочистостях у Білоцерківському аграрному університеті з нагоди Дня знань. У щирість цих слів легко повірити, особливо коли перед тобою обличчя студентів рідного вузу. Такі, яким сам ти був 40–35 років тому. Олександр Миколайович закінчив цей заклад (тоді — інститут сільського господарства) у 1963 році. Виступаючи у вщерть заповненому актовому залі, О. Ткаченко висловив глибоку подяку викладацькому складові, завдяки якому набув міцних системних знань.

(Закінчення на 2-й стор.).

Лист на першу сторінку

Зарплати нам навіть не обіцяють

За минулий навчальний рік ми одержали 4,5 зарплати: за вересень, січень, лютий, березень і половину квітневої. Більше нічого. Розпочався новий навчальний рік, а нам нема за що купити ручки, зошити, методичну літературу, одяг, взуття... Ми в становищі жебраків. Як нам вижити, як навчати дітей? А Президент обіцяє розраховатися з нами повністю.

М. РЯБИК, Н. СЕМЕНЮК, Н. БОРИСЮК — усього 27 підписів.
Борки
Любешівського району
Волинської області.

Це й буде п'ятий ступінь

Сім автомобілів підприємств-боржників було вилучено спеціальними постами за один лише день на дорогах Житомирської області. Всього їх на штрафмайданчиках — більш як 200. Але міністр енергетики Олександр Шеберстов, виступаючи в Житомирі на селекторній нараді, висловив думку, що погашати борги перед бюджетом і фондами краще не службовими машинами директорів, а їхнім особистим майном, якого часто «більше, ніж на підприємствах, котрі вони очолюють». Ось тільки як конфісковуватимуть майно: за рішенням суду чи постановою Кабміну?

О У Боярні Київської області за участі Президента Л. Кучми та міністра оборони О. Кузьмука відкрито філіал столичного військового ліцею ім. І. Богуня.
О У Маріуполі одна людина захворіла на холеру.
О Пожежа в районі Ай-Петрі (Крим) уже охопила 100 га лісу.
О 24 осіб (в т. ч. 9 дітей) потрапили до лікарні з харчовим отруєнням після святкування весілля у селі Лучинчик Вінницької області.

P.S.

Російський збудник української хвороби

Сьогодні гривні виповнюється два роки. Ми, звичайно, бажаємо їй міцного здоров'я і довгих літ, але, на жаль, у ці ювілейні дні здебільшого йдеться про сумне — гривня загрожують зруйнувати стіни і вийти з валютного коридору. І хоч уряд та Національний банк запевняють народ, що ситуація прогнозована та фінансова криза не набере таких обертів, як у Росії, деякі фахівці так не вважають. «Російський чинник був лише збудником, а не причиною фінансової кризи в Україні», — визначив вплив подій у сусідній державі на Україну голова партії «Реформи і порядок», народний депутат Віктор Пинзеник на прес-конференції. Те, що відбувається в Україні сьогодні, було спрогнозовано більше року тому, а ситуація в Росії надала лише поштовху «появи назовні тих хвороб української економіки, до лікування яких навіть не приступали». Причину так званих «хвороб» Віктор Пинзеник вбачає в тому, що «гривня не була підкріплена реформами», а це, в свою чергу, призвело до неминучої кризи. Ознаки її очевидні. По-перше, це зростання реального курсу долара США на 9 відсотків, по-друге, втрата НБУ 60 відсотків валютних резервів, по-третє, зростання витрат на обслуговування державного внутрішнього боргу. Та, незважаючи на досить складну ситуацію, виконавча влада не приймала потрібних рішень. Зокрема, на думку пана Пинзеника, необхідно було створити «сприятливий інвестиційний клімат», що дало б можливість забезпечити економічне піднесення та збільшення бюджетних надходжень.

На жаль, за словами народного депутата, політика уряду в останні два роки була спрямована виключно на латання бюджетних дірок, причому за будь-яку ціну. «Без радикальних структурних реформ така політика не могла закінчитись інакше, як відпливом капіталу та серйозним тиском на зниження обмінного курсу національної валюти». Але, на його думку, крім радикальних дій, потрібно зберігати спокій серед населення, яке має вклади у банках України загальною сумою 2 мільярди гривень. Якщо ці гроші почнуть вилучати, то тоді потрібно буде «рятувати банківську систему».

Окрім того, уряд мусить зробити певні висновки щодо витрат державного бюджету. Бо «Хрещатик міг би й зачекати з ремонтом», і 30 мільйонів гривень (до речі, не остаточна цифра), які витратили на його реконструкцію, можна було б використати раціональніше.

Та поки що потрібні оперативні спільні дії влади, бо «фінансова криза, безперечно, призведе до політичної».

Юлія ШЕЙКО.

«Охоче зміняв би свою посаду на статус студента-першокурсника»

(Початок на 1-й стор.).

Звертаючись до студентів, О. Ткаченко сказав, що вони — золотий фонд держави. Саме їм належить, змінивши представників старших поколінь, докласти зусиль до побудови нової української держави — справді незалежної і сильної. Належне місце якої — серед передових держав світу. Минулі сім років розбудови не дали бажаних результатів. Але негативний досвід — теж надбання, яке дає усвідомлення того, що варто відкинути, а що взяти на озброєння.

О. Ткаченко нагадав, що до 1991 року Україна була промислово-аграрною державою. Нині пріоритети змінилися, і наша країна стала аграрно-промисловою. Це накла-

дає особливу відповідальність на працівників АПК, бо саме він повинен стати базою і виток енергії для практичного виведення держави із кризи. Всі підстави для цього є: маємо досвід, коли на 52 мільйони населення вирощувалося понад 53 мільйони тонн зерна, вдосталь м'яса, цукру та іншої продукції; маємо кадри, здатні відновити ще недавню славу України-житниці.

Але для цього треба, зокрема відродити на новій основі вітчизняне сільськогосподарське машинобудування. Верховна Рада сприятиме цьому всіма засобами. Олександр Ткаченко висловився також за те, щоб на 3—5 років накласти мораторій на стягнення з сільськогосподарських

підприємств будь-яких податків, крім відрахувань на потреби соціального забезпечення. Виходячи з того, що житиме село — житиме держава. На зустрічі виступили ректор аграрного університету Володимир Влащенко, професор Петро

Клименко, студентка Галина Корсуніна.

Після зустрічі Олександр Миколайович відвідав музей вузу і зробив запис у Книзі почесних гостей.

Іван ДМИТРЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Рідна хата теплом материнським зігріла...»

ТАК СКАЗАВ на прес-конференції місцевим журналістам у Луцьку перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк після триденного перебування в селі Ветли Любешівського району, де народився і виріс, учився у місцевій школі, працював.

У Ветлах і сьогодні проживають батьки та рідні Адама Івановича. Біля будинку культури, який не міг умістити всіх бажаючих, відбулася його зустріч з односельцями. На ній перший заступник Голови ВР розповів про роботу парламенту, поділився думками щодо свого бачення виходу України з соціально-економічної кризи, відповів на численні запитання односельчан. Адам Іванович також мав ділові зустрічі з керівниками держадміністрацій і рад Любешівського та Маневського районів, депутатами районних рад, побував у трудових колективах поліського краю. На його

думку, люди праці заслужили кращого життя, більшого достатку. Пора всім гілкам влади засукати рукава і серйозно взятися до праці в ім'я піднесення Батьківщини. Дбати про народ, попри те, хто які сповідує політичні погляди. Відповідаючи на запитання журналістів, Адам Іванович сказав: «Відродження України треба починати з відродження українського села. В цьому я ще раз переконався, побувавши у селах Волинського Полісся...»

Адам Мартинюк зустрічався з керівництвом облдержадміністрації, обласної ради, народними депутатами України від Волині та депутатами облради. На добру пам'ять про відвідини рідного села земляки Адама Івановича подарували йому картину, на якій зображена батьківська хата. Аби ніколи не забував про рідну домівку...

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Автори — депутати

До другої сесії народні депутати підготували і здали на реєстрацію більше 10 законопроектів. Зокрема, на розгляді у комітетах — проекти законів: «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики України», підготовлений народними депутатами Олександром Морозом та Сергієм Довганем, «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про національну гвардію України», розроблений Борисом Кожиним, «Про спеціальний режим оподаткування інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки України», автор якого — экс-Президент Леонід Кравчук, та ряд інших.

Власна інформ.

Щоб вибори пройшли без «гарячки»

У ПОРЯДКУ законодавчої ініціативи народний депутат України Віталій Шевченко (фракція Народного руху України) вніс на розгляд парламенту проект закону України «Про вибори Президента України» (нова редакція). Він пропонується для включення до порядку денного другої сесії ВР та оперативного розгляду в парламенті.

Оглядач «Голосу України» попросив автора поділитися думками щодо цього законопроекту.

— У чому полягає необхідність прийняття нової редакції закону про вибори Президента України?

— Чинний Закон України «Про вибори Президента України» ухвалювався 1991 року ще до проголошення незалежності України, тому, зрозуміло, він давно вже застарів. Ми живемо нині у суспільстві, на соціально-політичні мірки й параметри якого, певна річ, тоді не могли орієнтуватися.

То був час, по суті, ще однопартійної політичної системи, що теж наклало свій відбиток на закон про президентські вибори. Друга важлива обставина: останнім часом, особливо з кінця позаминулого року, коли Верховна Рада України попереднього скликання «пішла на штурм» старого виборчого законодавства, у нас в Україні різко змінився сам характер виборів як форми безпосередньої демократії через вільне й добровільне волевиявлення громадян. Тіпер вибори із змаганням одиниць, хай навіть яскравих і сильних особистостей, перетворилися на «командну гру» — затяту боротьбу за

владу найвпливовіших політичних сил. І ця «гра» вимагає вже інших правил.

Зрештою, різке змінилася й сама «виборча кухня», що відчули на собі люди під час безрезультатних виборів нинішнього року. Непідготовлений виборець ще й досі не може оговтатися від них. Законодавче унормування процедури організації та проведення виборів з огляду на вже названі чинники стало настільки важливим, що через це мало не провалили новий закон про вибори до парламенту. Прискіпливо вивчається кожен нюанс, кожна норма, оскільки неточності та нечіткі формулювання призводять до масових зловживань під час виборів. Тому лише методом консенсусу чи ревнивої апробації «на зуб» наново виписаних виборчих процедур та порядків кожною з парламентських політичних партій, яка все приміряє на себе й стежить за маневрами суперників, можна досягти якоїсь прийнятної для всіх стрижки та неупередженості виборчого законодавства.

— Чим відрізняється нова редакція Закону України «Про вибори Президента України» від попередньої?

— Докорінно. Враховано не лише досвід створення законодавства про вибори на початках переходу до пропорційної (багатопартійної) виборчої системи, а й помилки, з якими зіткнулися на безрезультатних виборах.

Посилено роль політичних партій у виборчому процесі. «Прописано» додаткові застереги щодо втручання органів влади, особливо виконавчої, в організацію та проведення виборів, що стало бідою виборчих кампаній.

Не кажу вже про окремі, сказати б, «підказані» практикою новації, аж до окремих штрихів, яких конче не вистачало нашому виборчому законодавству заради посилення гарантій проведення справді демократичних і справедливих виборів. Приміром, в Україні чомусь дозволено участь в агітаційній кампанії і навіть фінансування її через виборчі фонди кандидатів та партій усіляких благодійних фондів та релігійних організацій, які роками користуються податковими та іншими пільгами держави, тобто всього суспільства, які потім мають змогу свої набутки та силу своїх пропагандистських м'язів використати у конкретних політичних цілях. Або таке: виборчі бюлетені друкуються, актуються та транспортуються до виборчих комісій у присутності повноважних представників цих комісій. Чи, скажімо, що завадило нам зазначити у виборчих законах: на пакетах з розсортова-

ними бюлетенями на виборчих дільницях проставляються не лише дати «зашморгування» їх, а й час. Гадаю, активним учасникам виборчих кампаній не варто пояснювати, як часом багато залежить від цієї «дрібниці»...

— Чи не запізно приймати всі ці уточнення?

— Маю сподівання, що їх підтримають представники різних, навіть полярних політичних сил. Власне, підтримають депутати, які хочуть забезпечити проведення в державі справді демократичних виборів.

Можна лише дивуватися, як часто важливі загальнополітичні питання відкладаються в нас аж до останньої хвилини, як це було з новим законом про вибори до парламенту. Очевидно ж, що за нині чинним законом нормально провести президентські вибори вже неможливо. І якщо не відкласти цю справу в довгий ящик, а негайно розглянути законопроект у першому читанні та доручити спеціальній міжфракційній депутатській комісії оперативно доопрацювати його з урахуванням усіх зауважень та пропозицій, чергові вибори почнемо «без гарячки».

У нас немає іншого виходу. Або мусимо стимулювати політичну структурізацію суспільства, або нас остаточно здолає «кланізація» всієї влади в державі.

— Дякую.

Вів розмову
Володимир ВОЛИНСЬКИЙ.

Євген ЖОВТЯК,
народний депутат України, заступник голови Комітету ВР з питань бюджету

За місцеві бюджети замовити 6 слово...

При слові «дотація» у місцевих фінансистів миттєво
виникає асоціація з приказкою «казав пан — козюха дам»

«ЧОМУ ЗА МІСЦЕВІ?» — цілком справедливо може викинути запитати у того, хто певною мірою відслідковує виконання бюджету України. Підсумки першого півріччя, здавалося б, спонукають не те що замовити слово, а кинути щосили рятівний круг передусім бюджету Державному, якого тягне на дно оберемок гир — від виключно незадовільної поведінки ресурсних платежів (за перше півріччя до центральної скарбниці надійшло лише 3,2 відсотка запланованих надходжень від рентних платежів за нафту і газ, що їх видобувають в Україні) до законодавчої неврагулованості перелицьованого ПДВ. Місцеві бюджети, навпаки, демонструють тенденцію до перевиконання. То чи варто бити на сполох? Варто, оскільки справжнє самопочуття місцевих бюджетів прикрите ковром оманливої поведінки податку на прибуток, що зараховується з цього року до субнаціональних бюджетів. Під одежиною корпоративного податку, яку центральний бюджет не сьогодні — завтра знову пересмикне на се-

бе, залишається незмінним, попри вимоги статті 143-ї Конституції, бюджетне безправ'я органів місцевого самоврядування, їхній статус васалів при районних і обласних бюджетах, їх штучно викликаний кисневий голод при виконанні власних і навіть делегованих державною повноважень. До того ж 26 відсотків виконання місцевих бюджетів становлять взаєморозрахунки. Неодноразово на найвищих щаблях влади відзначалося, що проблема перегляду концепції міжбюджетних стосунків в Україні є гальмом на шляху комплексної реформи вітчизняної бюджетної системи. Чи буде відмінним у цьому аспекті від своїх попередників проект закону про Державний бюджет України на 1999 рік, тим паче, що бюджетна резолюція на 1999 рік вимагає конкретних кроків у напрямі реформування міжбюджетних відносин? Про проблеми місцевих бюджетів в Україні та перспективи їх подолання розмірковує народний депутат України, співавтор проекту закону «Про бюджетну систему в Україні».

Чи рівномірно забезпечено місцеві бюджети в Україні фінансовими ресурсами?

Державний бюджет будь-якої країни покликаний обслуговувати не лише програми загальнонаціонального значення — оборону, наукові дослідження, забезпечення зовнішньої політики держави тощо, а й сприяти рівномірному розподілу бюджетних ресурсів між регіонами. В Україні синусоида доходних баз, що є у розпорядженні місцевих бюджетів, вражає. Найефективнішим критерієм виміру є доходи консолідованих обласних бюджетів у розрахунку на душу населення — без урахування лишків, наданих дотацій та бюджетних позик. Відповідний середній показник в Україні 1997 року становив 222,41 гривні на людину. Зіставлення цієї цифри з доходами на душу населення по кожній області дасть нам т. з. коефіцієнт відносної податкоспроможності — показник, до якого ми неодноразово звертатимемося нижче. Якщо середню в Україні цифру взяти за одиницю (що саме відповідає показнику Одеської області з її 223,36 гривні на одного мешканця), то дисперсія доходів на душу населення по областях України матиме такий вигляд (у другій колонці наведено розрахунки Групи фінансового аналізу, в третій — Міністерства фінансів України):

Таблиця 1

Індекси відносної податко-спроможності областей України

Київ	3	2,85
Полтавська	1,54	1,46
Дніпропетровська	1,48	1,43
Харківська	1,47	1,34
Донецька	1,29	1,23
Запорізька	1,25	1,18
Севастополь	1,06	0,99
Одеська	1,00	1,00
Сумська	0,99	0,94
Миколаївська	0,97	0,97
Черкаська	0,97	0,84
Луганська	0,91	0,86
Львівська	0,84	0,76
Крим	0,82	0,75
Чернігівська	0,81	0,70
Київська	0,77	0,68
Івано-Франківська	0,73	0,66
Рівненська	0,65	0,65
Хмельницька	0,65	0,58
Херсонська	0,64	0,62
Кіровоградська	0,59	0,47
Вінницька	0,59	0,52
Житомирська	0,58	0,51
Чернівецька	0,55	0,46
Волинська	0,49	0,42
Тернопільська	0,48	0,40
Закарпатська	0,40	0,36

Чи є ефективною чинна на сьогодні в Україні схема бюджетного вирівнювання?

На перший погляд — певною мірою так. Того ж 1997 року, за підрахунками Групи фінансового аналізу, в результаті вилучення лишків та надання трансфертів бюджетна забезпеченість у розрахунку на душу населення збільшилася з 222 до 271 гривні; скоротився також розрив між регіонами — коефіцієнт податкоспроможності Києва зменшився з 3 до 1,57, а Закарпатської області збільшився з 0,4 до 0,8. В результаті зменшується бюджетна дискримінація областей із незадовільним індексом податкоспроможності — насправді киянин споживає бюджетних коштів у грошовому вимірі вдвічі більше, ніж жи-

тсль Закарпаття (а не в 7,5 раза). Та чи дає це підставу стверджувати, що в Україні діє ефективна система бюджетного вирівнювання? Ні, і загальне незадоволення чинним механізмом ґрунтується на наступних аргументах.

І сама система, і доведені областями планові цифри можуть впасти будь-якої миті заручником погіршення економічної і, як наслідок, бюджетної ситуації, як це трапилося поточного року. Саме кошти, що передаються до місцевих бюджетів у вигляді дотацій, зазнали найістотнішого скорочення в результаті змін, запроваджених Указом Президента України «Про скорочення видатків Державного бюджету України на 1998 рік». Їх скомпресовано на 54,7 відсотка — із передбачених Законом «Про Державний бюджет України на 1998 рік» 2,5 мільярда гривень до 1,134 мільярда. Характерно, що найдошкульніше це вдарить насамперед по менш забезпечених у бюджетному плані регіонах — вони не дорахуються дотаційних коштів, у той час як вилучення лишків із територій-донорів залишається на попередньому рівні (і при цьому це вилучення важко забезпечити адміністративно).

Відсутність усталених «правил гри» прирікає субнаціональні бюджети на невизначеність та непередбачуваність. Проаналізуємо на вибір за роками динаміку змін номінального обсягу субвенцій для кількох областей (при цьому варто зауважити, що фактичні дані 1998 року будуть ще пессимістичнішими внаслідок змін, запроваджених вищезгаданим президентським указом):

Таблиця 2

Область	Динаміка змін обсягу субвенцій для кількох областей України		
	1996 до 1995, %	1997 до 1996, %	1998 (план без урахування секвестру) до 1997, %
Вінницька	705	134	-2
Закарпатська	18	108	-1
Кіровоградська	-11	110	1
Херсонська	223	44	-13

Наведені цифри, які не надто різняться і для інших областей, є антиподами стабільності та протибюджетною міною, на якій рік у рік підриваються добрі наміри територіальних громад розпочати новий фінансовий рік з реалістичного та збалансованого бюджету. «Стрибають» цифри в той чи інший бік передусім тому, що вони вираховані не на основі об'єктивного визначення чинників, а є результатом, до якого призводить

(Закінчення на 4-й стор.).

Починається епоха професіоналів

На атмосфері цього річного 1-го вересня позначилося те, що ХХ століття вже наближається до завершення. Нинішні першокурсники робитимуть кар'єру вже в наступному сторіччі. І саме тому в Українській академії зовнішньої торгівлі (при Міністерстві зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі) всі, без винятку, викладачі наголошували: ХХІ вік стане боротьбою інтелектів. Епоха непрофесіоналів завершилася. Академія має всі можливості формувати справжню еліту, людей, які представлятимуть державу за рубежом і сприятимуть її процвітання.

Декан факультету Віталій Полутніков, виступаючи перед першокурсниками, розповів, що академію створено три роки тому указом Президента України за пропозицією уряду: «Країна мала нагальну потребу у фахових магістрах з міжнародного менеджменту. Нині часи змінилися і можливості академії розширилися. І вже цього року вперше студентські квитки отримали вчорашні випускники середніх шкіл».

Ректор академії Олександр Покрещук наголосив, що це стало можливо не в останню чергу завдяки сприянню Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі. Крім того, рівень випускників закладу (а цього року магістерську ступінь одержали найперші студенти академії) дозволив отримати акредитацію IV рівня, завдяки чому відтепер академія готуватиме і магістрів, і бакалаврів з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності. Набрано також і перший курс майбутніх магістрів з міжнародного права. І це лише початок.

А щодо 1-го вересня... То, як зізналися викладачі своїм студентам, напередодні цього дня їм погано спалося. Адже і для професорів 1 вересня — день особливий: розпочинається їхня найголовніша робота — формування української сліти.

Наталія ФІЛІПЧУК.

На знімках: уторі — ректор академії Олександр Покрещук; вони готові до боротьби інтелектів.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Читацький мікрофон

Гідності не вистачає

Парламент — це храм законотворення, і заходити до нього треба з великою гідністю й гордістю за свою державу. І вирішувати там проблеми, як державні мужі...

Іван КУЧЕРЕНКО,
ветеран війни.

Приазовський район
Запорізької області.

Депутати, не зривайте уроків!

Кожен з нас був школярем і знає відчуття, що охоплює після зіграного уроку. У тому було щось магічне, клас наповнювався духом авантюризму. Щось подібне відбувається і в залі засідань Верховної Ради. Не вистачає тільки жбурляння книжками. Цікаво, скільки законів приймете, шановні добродії, при таких темпах роботи?

І. ЗАБРОДСЬКА.

Ємільчинський район
Житомирської області.

За місцеві бюджети замовити 6 слово...

(Початок на 3-й стор.).

Суб'єктивізм, залежність від інтенсивного, але непрозорого переговорного процесу та *ad hoc* рішення. Рік у рік Мінфін доводить обласним фінансовим управлінням цифри, які останнім здаються в доходній частині завищеними, а у видатковій — заниженими. Тому і оббивають пороги Мінфіну делегації з областей, намагаючись переконати столичних чиновників у необхідності збільшити обсяг дотації регіону. Комусь, дякуючи не так переконливій аргументації, як, особистим зв'язкам, це вдається. Більшість безрезультатно вертає додому із напівдірною дотаційною кишенею. Втім, «вибити» дотацію —

Ще не означає вчасно і в повному обсязі її отримати. Причин цьому теж кілька — першодім, той самий суб'єктивізм у розподілі бюджетних ресурсів, коли тому чи іншому регіону з тих чи інших причин може бути надана перевага у виділенні шматка від कुного дотаційного пирога. По-друге, хаотичність надання та переполовиненість обсягу дотацій значною мірою пояснюється тим, що вони фінансуються із загальних надходжень державного бюджету (їх завжди не вистачає), а не з субвенційного фонду з чітко визначеними джерелами формування та із зобов'язанням використовувати його кошти виключно на виплату дотацій. І останнє, що заслуговує на окрему розмову —

Навіть на тлі відсутності «правил гри» між центром та областями, міжбюджетні стосунки на рівні «область — район — муніципалітет — село» взагалі мають вигляд королівства кривих дзеркал, у якому розподільчий бал править найсильніший — область — зверху, на свій розсуд, кидаючи вниз із бюджетної паперти крихти в юрбу позбавлених права голосу місцевих бюджетів. Області навмисне роблять районні бюджети дотаційними, а ті, в свою чергу, садовлять «на голку» штучних дотацій міста — і це за умови, що останні могли б задовольнити свої бюджетні потреби за рахунок регульованих податків. Робиться це з тією метою, щоб утримувати бюджети місцевого самоврядування на короткому повідку, щоб у разі чого пристунчити, перекривши кисневий шланг фінансових вливів. Наведу лише приклад Миколаєва — із 106 мільйонів гривень міського бюджету 52,9 становить дотація, хоча місто самостійно могло б отримати ці кошти від регульованих податків.

Наведені проблеми, що стосуються дизайну та функціонування механізму перерозподілу публічних фінансів між бюджетами різних рівнів, погіршуються вадами, притаманними в цілому вітчизняній міжбюджетній системі. Дві з них мають концептуальний характер — це невизначеність та перекрученість, попри ухвалення довгоочікуваного Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», доходних та видаткових повноважень місцевих бюджетів.

1. Із розумінням того, що висловлене нижче буде не до вподоби представникам місцевого самоврядування, я все ж обстоюватиму точку зору, що ПДВ, за яким так тужать мери, голови райдержадміністрацій та працівники місцевих фінвідділів, та теперішній локомотив місцевих бюджетів — податок на прибуток підприємств — є найспристосованішими для ролі місцевих податків. Мало того, вимушене рішення про зарахування корпоративного податку до місцевих бюджетів у загальнонаціональному масштабі на очах призводить до кричущих диспропорцій у бюджетному забезпеченні жителів різних регіонів. Небезпечно також освітні видатки та утримання закладів охорони здоров'я ставити у залежність від того, прибутково чи ні працюють підприємства в цьому регіоні (що трапиться з бюджетом Черкаської області, якщо «Трансгаз» припинить «по-

казувати» прибуток?). Набір доходних джерел місцевих бюджетів є достатньо традиційним у світі, і не варто винаходити «велосипеда» — це місцеві податки і збори (з оподаткуванням зсміл та розміщеної на ній нерухомості), тією чи іншою мірою модифікований податок на доходи громадян, плата за послуги, що надається місцевою владою, дотації та запозичення, надходження від яких спрямовуються виключно на капітальне будівництво. До цієї компанії за тих чи інших обставин може додатися і податок з роздрібного продажу. Що ж до ПДВ та податку на прибуток підприємств, вони за своєю екстериторіальною природою мають зараховуватися до державного бюджету, причому законодавчо визначена їх частина може «зв'язуватися» у субвенційному фонді, повертаючись потім назад у регіони у вигляді дотацій.

2. Три найбільших статті видатків місцевих бюджетів — це витрати на освіту, охорону здоров'я та соціальне забезпечення. Ці повноваження є делегованими державою і теоретично мають фінансуватися за рахунок тієї частини регульованих податків (на сьогодні — корпоративний і податок на доходи громадян), яка залишається у розпорядженні місцевих бюджетів. Однак якщо у регіоні вчасно не виплачується зарплата (отже, обмаль надходжень від прибуткового податку), якщо лежать підприємства (отже, копійки в графі «податок на прибуток підприємств»), якщо обіцяна дотація асоціюється з приказкою «казав пан — кожуа дам», то результати загальновідомі — вчителі страйкують, у лікарнях пропонуються самі лише голі матраци та активоване вулліа, а самотні матері місяцями чекають належної їм допомоги, хоч би якою образливо низькою вона була. В той же час самодостатні в бюджетному плані регіони спроможні і в сьогоднішніх кризових умовах гарантувати своїм жителям певний рівень соціально важливих послуг. В результаті непередуманої бюджетної політики маємо загрозливо зростаючі міжрегіональні відмінності, руйнацію національних стандартів, бюджетні чвари та розподіл жителів на касту залежне від того, в якому регіоні країни їм випало жити — менші чи більш бюджетно забезпеченому. Світова практика давно вже дала відповідь на це питання — доцільно, щоб соціальне забезпечення взагалі фінансувалося із державного бюджету (сьогодні в Україні спостерігаються найбільші диспропорції — із 136 гривнями на душу населення в Дніпропетровській області та 37 — у Волинській). Охорона здоров'я та освіта можуть фінансуватися за рахунок т. з. «зв'язаних грантів», себто ці кошти, отримані місцевим бюджетом у вигляді цільової дотації, можуть використовуватися виключно на визначені центром програми. Певна річ, такий крок неможливий без перегляду доходних повноважень.

Що очікує на місцеві бюджети України в 1999 році?

Аналіз законопроектів, поданих на розгляд другої сесії Верховної Ради 14-го скликання, свідчить, що вже цієї осені питання реформування міжбюджетних відносин в Україні набуде першочергової уваги. На шляху до цього потрібно здійснити три надзвичайно важливі законодавчі справи:

◆ ухвалити такий Закон про Державний бюджет України на наступний рік, який відповідав би вимозі бюджетної резолюції на 1999 рік «розробити та впровадити систему фінансового вирівнювання»;

◆ ухвалити новий Закон «Про бюджетну систему в Україні», який чітко розмежував би повноваження державного бюджету та бюджетів місцевого самоврядування, визначив би дискусійну на сьогодні роль обласних та районних бюджетів;

◆ ухвалити комплекс законів, спрямованих на утвердження фінансової та матеріальної основи місцевого самоврядування — «Про комунальну власність», «Про місцеві податки і збори», «Про оподаткування нерухомості» та ін.

3-поміж окресленого детальніше зупинюся лише над розробкою системи бюджетного вирівнювання. Мої колеги по Комітеті Верховної Ради з питань бюджету сподіваються (і докладають до того зусиль), що Кабмін подасть на розгляд до парламенту такий законопроект про державний бюджет на наступний рік, який переведе механізм визначення дотацій регіонам, як, втім, і вилучення лишків, на довгоочікувані рейки формульного підходу — спертого на чіткі, єдині для всіх безкомпромісні об'єктивні показники. Така методика визначення обсягу трансфертів широко використовується в усьому світі, і, сподіватимемося, починаючи із цього річного бюджетного процесу, її візьме на озброєння Міністерство фінансів України у своїх стосунках з областями. Формула є відносно нескладною, що є надзвичайно важливим для початкової стадії її запровадження. Вона пройшла експертизу фахівців і готова до включення до тексту вищезгаданого законопроекту. Формула має такий вигляд:

$G_i = (E^*/P - R^*/P \times F_{ci}) \times P_i$, де

G_i — дотація (або вилучення) в і — області

E^*/P — середні по місцевих бюджетах України видатки на душу населення (прогноз на 1999 рік)

R^*/P — середні по місцевих бюджетах України доходи на душу населення (прогноз на 1999 рік)

P_i — населення в і — області

F_{ci} — відносна податкоспроможність кожної адміністративно-територіальної одиниці у вигляді коефіцієнта (див. таблицю 1 та коментар до неї). Коефіцієнт показує, як доходи на душу населення кожної області віднесено до показника середніх доходів на душу населення в цілому по Україні. Чим нижчий індекс податкоспроможності, тим на більший обсяг дотації може розраховувати область. Якщо індекс перевищує одиницю, область стає донором державного бюджету.

Застосування формули буде ефективним у поєднанні з іншими заходами, а саме:

◆ для забезпечення своєчасності і пропорційності перерахування дотацій місцевим бюджетам у складі держбюджету доцільно створити фонд дотацій, джерелами фінансування якого була б певна частка надходжень від ПДВ та частка вилучень, що надходять із місцевих бюджетів до держбюджету. Спроба створити субвенційний фонд уже була здійснена при підготовці бюджету на 1996 рік, однак тоді була і похована. Цього року ми не повинні припуститися тодішньої помилки.

◆ починаючи з 1999 року, повинна бути реалізована давня мрія мерів та місцевих фінансистів, яку наполегливо і аргументовано відстоює Асоціація міст України — при обчисленні індексу податкоспроможності адміністративно-територіальної одиниці надходження від місцевих податків і зборів не повинні братися до уваги. Сьогодні виходить як: чим інтенсивніше працює територіальна громада над стягненням своїх власних податків та розширенням податкової бази, тим імовірніше, що наступного фінансового року їй зменшать відрхування від регульованих податків та обсяг дотації. Цілком логічно витрачати власні надходження на фінансування власних повноважень — першодім на благоустрій населених пунктів та капітальний ремонт житлового фонду;

◆ необхідно передбачити у складі державного бюджету «зв'язані» субвенції регіонам. Бюджетна резолюція вимагає запровадження цільового гранта для фінансування охорони здоров'я, однак це призведе до радикального перегляду розподілу доходних повноважень між бюджетами, а

тому є нереальним при підготовці бюджету на 1999 рік (а ось на 2000 рік Мінфіну таке завдання потрібно поставити і готуватися до нього). На 1999 рік є оптимальна програма-кандидат на «зв'язаний» грант — це субсидії на оплату населенням житлово-комунальних послуг. Сьогодні вона фінансується місцевими бюджетами вкрай незадовільно і нерівномірно — як через відмінності у плануванні таких видатків і виправдану та не виправдану розбіжність у тарифах, так і через різницю у реальній спроможності тих чи інших бюджетів. Оскільки програма субсидій — програма загальнодержавної ваги, вона має бути забезпечена з боку держави належними фінансовими ресурсами, і відповідальність за її реалізацію недоцільно перекладати на місцеві органи влади. Останні мають бути агентами держави у розподілі між отримувачами коштів, що надійшли у вигляді цільової субвенції;

◆ індекси податкоспроможності мають бути стабільні і закріплюватися законодавчо на довгочасній основі — три — чотири роки. Це стимулюватиме територіальні громади інтенсивніше розвивати власну податкову базу без побоювання, що вже наступного року це підвищить їх коефіцієнт, а отже, призведе до зменшення обсягу дотації. До того ж сукупна активізація податкових зусиль регіонів взаємодіє компенсуватиметься, що, ймовірно, також забезпечить стабільність їх рейтингів;

◆ на зміну таким звичним серцевицязаним фінансистів показникам по мережі, штатах та контингентах, які роздмухують видаткову частину бюджету, мають прийти об'єктивніші агреговані показники та критерії, які віддзеркалюватимуть специфіку кожної галузі (видатки на одного учня, видатки на охорону здоров'я на душу населення тощо). Розмови про це точаться ще від прийняття Конституції, однак віз і нині там. Цього року Мінфін розпочав роботу над показниками мінімальної бюджетної забезпеченості, і, сподіватимемося, новий бюджет уже буде «зверстано» на новій основі. Отримавши такі показники та методику їх розрахунку, скоригувавши їх на регіональні особливості, місцеві органи влади самостійно обчислюють свої очікувані доходи та видатки, а не залежатимуть, як це має місце нині, від прогнозних (і традиційно неточних) розрахунків Міністерства фінансів.

◆ потрібно передбачити механізм, щоб формульний підхід визначення обсягу дотацій застосовувався і на рівні області — район — місто. Певен, що територіальні громади самі скажуть району і областям: якщо центр за допомогою формули встановив з вами чіткі правила гри, то час на такій самій основі вибудовувати і наші стосунки.

Реформування системи міжбюджетних відносин в Україні навряд чи відбуватиметься безболісно і має небезпеку наразитися як на об'єктивні труднощі, так і на свідомо розставлені пастки. Скажімо, привабливість формульного підходу буде затьмарена, якщо обсяг субвенційного фонду буде визначено менший за сукупний обсяг дотацій у попередні роки (екскіз бюджету-99 підтверджує це побоювання). Існує загроза того, що обіцяний грант на субсидії так і не надійде на місця (у розпорядників держбюджету виявляться інші пріоритети), і роздратовані мери не знатимуть, як затулити цю діру у заборгованості з комунальних платежів, і згадуватимуть цей грант «незлим тихим словом». Однак розпочинати треба. В часи, коли держава не може дати ради собі і своїм кинутим напризволяще громадянам, один із виходів із манівців — спертися на місцеве самоврядування і гарантувати його права. На місцях розбіються на друзки, але намагатимуться забезпечити своїх жителів і роботою, і пристойними умовами існування. Прецедент в історії вже був — втомлені безкінсними проханнями міських мешканців герцоги зважали на все і казали: «Ось вам ваше магдебурзьке право».

Психоз, обвал і... високий гість

ПРЕЗИДЕНТ Білорусі Олександр Лукашенко назвав процес обговорення Держдумою РФ кандидатури на посаду прем'єра «психозом» та «балаканиною», за яких «ніхто не думає про людей». Схоже, цього разу білоруський лідер має рацію.

Головні сьогоднішні теми репортажів російських ЗМІ означено чітко: обвал рубля та урядова криза. Розповідаючи про першу, телебачення постійно демонструє натовпи біля російських банків доведених до відчаю людей, яких укотре вже «кину-

ла» власна держава, і зачинені магазини чи порожні полиці тих, що ще працюють. А під час коментарів щодо політичних баталій у Думі йдеться лише про майбутній розподіл міністерських портфелів, про залаштункові ігри. Тобто у Думі повним ходом ідуть торги. Складається враження, що дві найголовніші поточні російські події розвиваються незалежно одна від одної і дійових осіб другої зовсім не цікавлять потерпілі від наслідків першої.

Поки що Чорномірдин на прем'єрську посаду не пройшов — насамперед «завдяки» комуністам, які спочатку нібито дали згоду, а потім передумали. Що ж, апетит, як

мовиться, з їдою прибуває, інша річ — до яких меж той апетит зростатиме? Повідомлення з Москви вже рясніють припущеннями про націленість компартії на розпуск Думи і на нові вибори. Можна лише уявити, що означатиме для росіян відсутність Думи і відсутність уряду водночас — і це за умов економічного хаосу.

Ельцин запропонував нижній палаті парламенту повторити голосування по кандидатурі Чорномірдіна, відбутися другий тур має у понеділок. Тим часом до Москви прибув Президент США Білл Клінтон. Здається, він обрав не ліпший час для візиту: росіянам явно не до гостей.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

На чайну церемонію без церемоній

СЛОВО Японія у людей викликає різні асоціації. Для когось Країна висхідного сонця — одна з найбагатших у світі держав — членів «великої сімки». Хтось одразу пригадає марки автомобілів. А ще Японія — це ікебани, кімоно, сумо... Перелік екзотичних для нас слів можна продовжити. Але насправді Країна висхідного сонця — це передовсім тисячолітня самобутня культура. І кияни мають нагоду долучитися до кращих її здобутків.

— В Україні та Японії стабільні політичні відносини, — розповідає Надзвичайний і Повноваж-

ний Посол Японії в Україні Юдзі Курокава, — розвивається також і економічне співробітництво. Нині ми прагнемо якомога ширше ознайомити українське суспільство з культурними надбаннями Японії.

Саме для цього (спільними зусиллями посольства Японії та благодійного фонду «Далекий Схід») в Україні з початку вересня розпочнуться тижні японської культури. Щодо програми заходів, то посольство вирішило показати нашій громадськості не лише класичне, а й сучасне мистецтво.

Отож 4—24 вересня у Республіканському палаці дітей та юнацтва в Києві триватиме виставка японської керамічної скульптури. З нею, до речі, вже ознайомилися мешканці Полтави та Дніпропетровська. 2—3 жовтня у драматичному театрі імені Івана Франка виступатиме театр «Санкай Дзюку». Його трупя побувала з гастролями у 32 країнах світу. Репрезентує театр нетрадиційний напрям сучасної японської хореографії — було. А кияни і гості столиці побачать виставу «Унецу» (в перекладі з японської — «Жар яйця»).

Попінуювачів японських традицій 10—11 жовтня у Республіканському планетарії чекає на чайну церемонію Ямада Мідорі. Вона ж демонструватиме і мистецтво ікебани.

Айкідо — так називається один з видів бойового мистецтва Японії. Це дійство можете побачити 24—25 жовтня (місце проведення заходу ще уточнюється). Японські фільми демонструватимуть 15 жовтня — 12 листопада у кінотеатрі «Кінопа-норама». Відомий науковець, професор токійського університету Хасідзуме 5—7 листопада прочитає лекції у Лінгвістичному університеті, Інституті міжнародних відносин та Центральній науковій бібліотеці імені В. Вернадського. Для знавців японської мови — піколярів та студентів — 10 жовтня у Лінгвістичному університеті з 10.00 до 17.00 проводитимуть конкурс. Переможці одержать призи.

Тижні японської культури буде завершено концертом ансамблю придворної музики гагаку під керівництвом Тогі Хідекі (9—10 листопада, філармонія). Гагаку — традиційна музика японського імператорського двору, що поєднує стародавні японські традиції з китайськими та корейськими. Уперше в імператорському дворі ця музика лунала 1300 року. І відтоді з покоління в покоління виконує її родина пана Тогі.

Сюрприз: вхід платний лише на виставу, чайну церемонію та концерт. Решта заходів безплатна.

Наталія ФІЛІПЧУК.

Кримські вина питимуть у Японії

У КОНФЕРЕНЦ-ХОЛІ токійського готелю «Інтерконтиненталь Токіо бей» відбулася презентація проекту «Україна — торговий партнер Японії», організована Посольством України в Японії та компанією «Дасьо корпорейшен».

Про інтерес до заходу свідчить те, що на прес-конференцію Надзвичайного і Повноважного Посла України в Японії Михайла Дашкевича завітало близько 150 журналістів та представників японських компаній. Як пові-

домили в Посольстві України в Японії, Михайло Дашкевич поінформував присутніх про рівень торговельно-економічних відносин між нашими державами та перспективи співпраці. Своїми враженнями про Україну та можливості двостороннього співробітництва поділився також президент «Дасьо корпорейшен» пан Тайра, який на початку серпня відвідав Республіку Крим і підписав угоду з аграрно-виробничим об'єднанням «Массандра» про поставки до Японії кримських вин.

Під час презентації присутні подивилися короткометражний фільм про історичні пам'ятки та курорти України. Чимало фірм виявили інтерес щодо збільшення екскурсійних маршрутів по території нашої країни. А що японці люблять подорожувати, то, можливо, незабаром туристів з Країни висхідного сонця у нас побільшає.

Наталія РІЗНИК.

Хроніка. Факти. Події

● Таллінн

Бажаний візит

Питання розширення Північноатлантичного альянсу та його взаємовідносини з Естонією обговорюють під час візиту заступника генерального секретаря НАТО з політичних питань Клауса Петера Клайбера, який розпочався вчора. Програма перебування Клайбера в Естонії передбачає зустрічі й переговори з главою уряду Мартом Сійманном, міністром закордонних справ Томасом Хендриком Львесом, а також командувачем Сил оборони генерал-лейтенантом Йоханнесом Кертом.

● Тбілісі

Почали разом з нами

Осіння сесія парламенту Грузії розпочала вчора свою роботу. У прес-центрі вищого законодавчого органу країни повідомили, що під час першого пленарного засідання, яке триватиме з 1 до 5 вересня, буде розглянуто низку законопроектів, а крім того — питання про затвердження нового посла Грузії в Росії.

● Баку

Дано старт «передвиборному серіалу»

Серію передвиборних виступів на телебаченні і радіо відкрили кандидати на пост президента Азербайджану. Кожному з них надало можливість використати дванадцять півгодинних безплатних зустрічей з глядачами по телебаченню і шість десятихвилинних виходів у радіоефір. Причому їхній час припадає на так званий «прайм тайм» — з 22 до 24 години за місцевим часом. Кожному кандидату буде також надало можливість для 10-хвилинного виступу на телебаченні буквально напередодні виборів — 10 жовтня. На 4 жовтня заплановано двогодинну прес-конференцію всіх претендентів на пост глави держави, ефірний час якої на рівних паях оплачуватимуть держава і національне телебачення.

● Вашингтон

Не завжди ракета падає в море...

Сполучені Штати висловили серйозне занепокоєння у зв'язку з проведенням Північною Кореєю випробувань балістичної ракети, котра, пролетівши близько 400 км, впала в Японське море. Як заявив представник держдепартаменту США Лі Макклінні, ця подія «може справити потенційно дестабілізуючий вплив на ситуацію в регіоні та за його межами».

● Тель-Авів

І тут страйкують учителі

Аж до вчорашнього ранку ізраїльські батьки сумнівалися — лаштувати дітей до школи чи ні. Лише з останніх випусків новин вони дізналися, що початок нового навчального року перенесено, оскільки триває страйк учителів. Це стало відомо після того, як безрезультатно закінчилися напружені переговори керівництва профспілки шкільних викладачів та міністерств освіти і фінансів.

А прецінь в Ізраїлі платню дають регулярно. І вони ще страйкують. Треба ж таке... А от у нас навчальний рік почався майже без зривів.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Армен ХАНБАБЯН, «Голос України» (з Єревана)

Тривожні дні Джавахетії

ОСТАННІМ часом почастишали вірмено-грузинські офіційні контакти. Нещодавно з візитом у Тбілісі побував міністр закордонних справ Вірменії Вардан Осканян, а в Єреван приїжджав керівник грузинського парламенту Зураб Жванія.

Таку активність навряд чи можна вважати випадковою. Річ у тім, що і офіційні особи, і громадськість обох держав занепокоєні процесами, що відбуваються в грузинській області Джавахетія. Близько двох тижнів тому в цьому краї, який безпосередньо межує з Вірменією і основне населення якого — вірмени, стався тривожний інцидент. Група місцевих мешканців вчинила опір введенню в Джавахетію грузинської артилерійської бригади, що прямувала туди на навчання. А

сталося це через те, що серед місцевих вірмен поширилися чутки, нібито грузинські військові мають намір розпочати виселення вірмен із цієї області. Звісно, офіційний Тбілісі негайно спростував таку версію, а вірменська сторона заявила, що події, які відбуваються в Джавахетії, — це внутрішні справи Грузії.

Взагалі обидві сторони вельми обережні в коментарях, але тривогу відчутно. Адже подальше загострення ситуації може вкрай негативно позначитися на становищі в усьому регіоні. Річ у тім, що територією Грузії проходить єдиний газопровід, яким надходить до Вірменії блакитне паливо, а також єдина залізниця, що зв'язує країну із зовнішнім світом. У Єревані дуже добре пам'ятають, що в період військових дій на карабаському фронті ці життєво важливі комунікації весь час виводили з ладу, як стверджували,

азербайджанські диверсійні угруповання. Наслідки були тоді справді катастрофічні, тому керівництво Вірменії вельми дорожить відносинами з північним сусідом. Робиться все, щоб вірменонаселена Джавахетія не стала «другим Карабахом». Проте небезпека все ж є, і не лише через те, що серед вірмен Джавахетії є люди надміру, так би мовити, національно орієнтовані.

Також не тасмниця, що Тбілісі поки не справляється з розв'язанням соціально-економічних питань цього краю. Рівень життя тут надзвичайно низький, а через відсутність доріг Джавахетія більше пов'язана з районами північної Вірменії, ніж із самою Грузією. І ще один дуже важливий аспект: практично єдиним джерелом існування місцевих населення є дислокована в цьому регіоні російська військова база. Контингент, що її обслуговує, на 70 відсотків становлять міс-

цеві вірмени. Останнім часом йдеться про ліквідацію цієї бази, що саме по собі стало дестабілізуючим і тривожним для людей чинником.

Імовірно також, що негативний розвиток обстановки у Джавахетії інспірують певні зовнішні сили. Річ у тім, що нині Кавказ — у центрі уваги міжнародних організацій, що мають намір залучити регіон до реалізації найбільшій трансконтинентальній програмі, названої «Шовковим шляхом» і покликаної зв'язати Європу з південно-східною Азією. Проте коли ситуація у Джавахетії дестабілізується остаточно, здійснення таких планів матиме певні труднощі: адже саме територію цього вірменонаселеного краю планують прокласти нові комунікації, що зв'язуватимуть східну Туреччину з Грузією. Можливий провал цих проєктів надовго виведе Закавказзя з міжнародного транспортного співробітництва і імовірно, що в такому разі найзручнішим варіантом для прокладання транспортних коридорів стане російська територія.

У номер

● Сімферополь

«Біла смерть» не пройшла

Дедалі частіше злочинні елементи використовують кримські порти для перевалки наркотиків. Але цього разу велика партія «білої смерті» не пройшла — її виявили працівники ялтинської митниці під час догляду теплоходу «Григорій Михеев», що повернувся із Стамбула. У потаємному місці на палубі судна було знайдено пакет із 4 кг ефедрину в пігулках, який фахівці оцінили за цінами «чорного ринку» у 50 тис. доларів. Щоб виявити контрабандистів, слідство веде Служба безпеки України.

● Донецьк

Погоріли на ковбасі

Слідчим відділом управління Служби безпеки України в Донецькій області порушено карну справу стосовно двох донецьких фірм за контрабандний ввіз в Україну понад 80 тонн ковбаси австрійського виробництва та ухилення від сплати митних та податкових зборів на суму понад 200 тисяч гривень.

● Житомир

Фантастична точність

У Кам'яному Броді Баранівського району, що на Житомирщині, сорока ветеранам-пенсіонерам довелося розписатися у відомості на одержання від однієї до чотирьох... копійок. Такі «суми» були приплюсовані до виплат за інший місяць.

● Херсон

Можливості віртуального середовища

Близько тридцяти представників різних фірм із Києва, Харкова, Вінниці, Москви, Сімферополя надали можливість херсонцям ознайомитися з новинками віртуального середовища під час виставки «Комп'ютерний світ-98». В різних експозиціях було представлено комп'ютери та комплектуючі до них, передові інформаційні технології, спеціалізована література, можливості міжнародної системи «Інтернет», програмні забезпечення тощо.

Та чи не найбільше відвідувачів збиралося біля стенду херсонської фірми «Інітекс». Хоча фахівці й погоджуються, що позначка «Зроблено в Україні» на сучасних комп'ютерних системах не завжди викликає захват у користувачів, але виставка вселяє надію. Можливо, не за горами той час, коли й представники японських корпорацій з нестерпінням чекатимуть надходження саме нашої техніки?..

● Чернігів

Колодязю майже вісім століть!

Сенсаційну знахідку виявили в ході розкопок у Чернігові археологи Чернігівського педуніверситету імені Т. Г. Шевченка. Вони розчирили цямину колодязя, якому понад вісім століть. При цьому археологів чекала несподіванка — забито джерело, що дарувало воду городянам на початку цього тисячоліття.

● Кіровоград

3 грибами не жартують

За повідомленням обласної санітарно-епідеміологічної станції, цього року на Кіровоградщині зареєстровано сорок два випадки отруєння грибами. Три з них — летальні. Найбільше потерпілих серед мешканців Кіровограда та Олександрії. Здебільшого на тарілки необачливих грибників потрапляють бліді поганки. Варто зазначити, що лікування від отруєння грибами коштує близько півтори тисячі гривень...

Найризикованіша професія може стати безпечною?

Без права на помилку

ЧЕТВЕРТИЙ РІК в Україні діє вибухо-технічна служба МВС, і потреба в спеціалістах зі знешкодження вибухових пристроїв щороку зростає. Якщо 1991-го в Україні пролунало 15 «кримінальних» вибухів, то 1996-го — 304, 1997-го — 290. З початку нинішнього року вилучено більш як 6500 вибухонебезпечних предметів та понад 500 кілограмів вибухівки.

— Наші фахівці попередили низку небезпечних злочинів, — розповідає заступник начальника підрозділу, полковник міліції Віктор Пашенко. — Зокрема, лише під час нещодавніх виборів знешкоджено 31 вибуховий пристрій, встановлений з

метою залякування чи навіть убивства окремих кандидатів у депутати.

Вибухо-технічний службі МВС доводиться мати справу і з вітчизняною вибухівкою, і з закордонною, яку злочинні угруповання переправляють з Афганістану, Чечні, Придністров'я та Югославії. Це й радіокеровані пристрої, і звичайні гранати. У Запоріжжі, наприклад, викрито «спеца», який оновив 60 гранат часів Великої Вітчизняної війни. Їх знайшли на місці колишніх боїв та принесли «майстру вибухової справи» підлітки.

Спеціалістам підрозділу дедалі частіше доводиться стикатися з мінами-сюрпризами. Злочинці почали використовувати лампочки, начинені порохом, які вибухають при ввімкненні світла. Вибухівку ховають у телефонних слухавках, пультах дистанційного ке-

рування побутовою технікою тощо.

Робота зі знешкодження таких «сюрпризів» складна і надзвичайно небезпечна. Щоб звести до мінімуму ризик, відповідні підрозділи міліції мають забезпечувати захисним одягом та допоміжними пристроями.

Днями на полігоні під Черніговом уперше було продемонстровано контейнер для перевезення вибухонебезпечних предметів, виготовлений фахівцями Інституту електроварування імені Є. Патона НАН України. Він успішно пройшов випробування і тепер готовий до використання. Контейнер унікальний тим, що навіть коли в ньому вибухне міна чи граната, оскільки залишаться всередині.

Нещодавно для вибухо-технічної служби МВС було закуплено 10 захисних

костюмів канадського виробництва. Такі «скафандри» добре зарекомендували себе у справі. За допомогою спеціального маніпулятора сапер зможе переносити вибухівку на значні відстані без великого ризику для власного здоров'я.

Випробування в Чернігові показали, що оснащення подібною технікою відповідних підрозділів при обласних управліннях Міністерства внутрішніх справ України значно оптимізує роботу з розкриття та попередження «вибухонебезпечних» злочинів.

Сергій ПAVЛЕНКО.

Чернігівська область.
На знімках: сапер не має права на помилку, проте у захисному костюмі помилки вже не такі страшні; зразки вибухових пристроїв.

Фото
Юрія ПАВЛЕНКА.

Хтось полює на птахів, а хтось — на птахоловів

НЕЩОДАВНО розпочався сезон полювання на дичину. Мисливцям він традиційно подарує багато приємних спогадів, а правоохоронцям — додаткові проблеми.

Органи внутрішніх справ мають стежити за дотриманням правил зберігання, перевезення мисливської вогнепальної зброї, а також за дотриманням мисливцями техніки безпеки під час користування нею. На жаль, під час перевірок правоохоронці виявляють чимало порушень «мисливської етики». За словами першого заступника начальника Головного управління адміністративної служби МВС України генерал-майора Ігоря Платонова, деякі наші співгромадяни не розуміють, що зброя — то не іграшка, а полювання — не гра. Через злочинну недбалість мисливців жертвами іноді ставали не лише представники фауни, а й вони самі. До неприємних наслідків, як правило, призводило зловживання

Діалектика мисливства

місними напоями...

Вже перші перевірки, проведені цього року в Київській області, виявили чимало порушень. Приміром, горе-мисливець з міста Ірпіня громадянин М. так «розігрівся» перед полюванням, що втратив здатність орієнтуватися на місцевості й заблукав. Якби співробітники міліції вчасно не знайшли зачепленого «птахолова» і не вилучили б у нього зброї, хтосна, як би закінчилася ця історія.

Інші шукачі пригод, мешканці Києва та селища Гребінок Васильківського району, вирішили не штовхатися на людних мисливських стежках та на облюбованих ними озерах, а по полювати на території, вільній від конкурентів, — в зоні відчуження. А там, як відомо, подібний промисел заборонений. Після зустрічі з працівниками міліції їм довелося розпрохатися зі зброєю.

Анатолій КОСОГОВСЬКИЙ.

На суші і на морі

Столиця — щедрий шеф

В Україні в черзі на квартири стоять 2,5 тисячі офіцерів та мічманів, які прослужили на флоті більш як п'ять років. Ще в грудні минулого року Координаційна рада ВМС України звернулася до голів облдержадміністрацій з проханням допомогти в розв'язанні житлової проблеми.

За словами заступника міністра оборони, командувача ВМС України Михайла Єжеля, істотну шефську допомогу надає столиця: лише торік Київ побудував для флоту 61 квартиру. Цього року завдяки столичним шефам ще 41 щасливчик отримав ордер. Загалом протягом останніх років коштом міського та районного бюджетів побудовано й куплено для флоту 165 квартир.

До речі, Київ замовляє новосілля для військовиків не лише на суші. Нині ведуться переговори про фінансову участь столиці в добудові нового крейсера.

Прес-служба Київської державної адміністрації.

Кримінал

«Атлантіс» вивів на боса

що туди навідується «фармацевти». Невдовзі, після проведення оперативної роботи, з'ясували: торгівля наркотиками тут процвітає. Продавці, до того ж, не дуже й криються і пропонують шонайширший асортимент: таблетки «екстазі», шприци з героїном, «травичку», «поштові марки» (розчинний синтетичний наркотик). Ціни — від 25 до 150 доларів за дозу.

В один із вечорів затримали одразу десяток розповсюджувачів наркотиків — такий «улов» уже сам по собі можна вважати успіхом. І все ж... Завтра «бригадир» набере нових «фармацевтів», вони з'являться в іншому

місці. Отож слід затримати принаймні його, «бригадира», а ще краще — вийти на «боса», тобто власника «точки», звідки надходять наркотики. То, звичайно, заповітна мрія будь-кого з оперативників. Затримані «фармацевти», однак, довгенько впиралися, а один з молодиків, примітили, особливо нервував — значить, є причина? Дослідили його, так би мовити, родовід — і він вивів на шикарний особняк в районі курортної Аркадії. А господарював там дядько отого молодика.

Коли група захвату увірвалася до особняка, то навіть ті, хто вже встиг на своєму віку багато чого побачити, були вражені. Мова не тільки про роз-

кіш інтер'єру. А й про виявлений арсенал наркотичних засобів найрізноманітніших видів — їх було одразу на кілька десятків тисяч доларів. Більше того, власник особняка В., який уже встиг відсидіти строк за порушення законів, налагодив у себе вдома роботу добре устаткованого цеху з виготовлення й розфасовки наркотичних засобів із сировини, що сюди доставлялася.

Тепер міліція прагне піти далі: виявити канал, яким все оце надходило до Одеси, до особняка в Аркадії.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

BICA
BOTTLE COLLECTOR

Арбітражний суд Кіровоградської області порушив справи про банкрутство:

- товариства з обмеженою відповідальністю «Негус», м. Кіровоград, вул. Карла Маркса, 50, кім. 534, р/р 26009180121001 АППБ «Аваль», код 24143796, справа № 05-01/1380/3-102;
- приватного виробничо-сервісного підприємства «Дімар», м. Кіровоград, вул. Верхня Пермська, 33, р/р 26005030010980 банк «Княжий», код 20657972, справа № 05-01/1354/3-88;
- приватної будівельно-комерційної фірми «Карт», м. Кіровоград, вул. Комарова, 7, кв. 3, р/р 0026004631 АБ «Укоопспілка», код 23098763, справа № 05-01/1351/3-95;
- приватного підприємства «Десна», м. Кіровоград, вул. 50-річчя Жовтня, 7-а, кв. 15, р/р 2600217000065 АКБ «Промінвестбанк», код 13764650, справа № 05-01/1317/3-77;
- товариства з обмеженою відповідальністю «Інгул-Транс», м. Кіровоград, село Нове, вул. Металургів, 1, р/р 26000200309001 АПБ «Україна», код 22223835, справа № 05-01/1352/3-86;
- малого приватного підприємства «Гурт», м. Кіровоград, вул. Орджонікідзе, 2, р/р 02600830010791 АКБ «Укрсоцбанк», код 13746824, справа № 05-01/1353/3-87.

Майнові вимоги і заяви санаторії подаються до Арбітражного суду в місячний термін з дня опублікування оголошення.

● Чернівці

Доадмініструвалися

Чернівецька обласна адміністрація нещодавно уклала безпрецедентний договір з корпорацією «Укрінтраг» на постачання світлих нафтопродуктів в обмін на сільськогосподарську продукцію на весь період збирання врожаю.

До низькопробного адміністрування сільськогосподарських ринків на селі не звикати. Але цей договір обурив не тільки конкурентів вищезазначеної корпорації, а й цілої низки господарств і цукрових заводів, які до цього успішно співпрацювали. На Кельменецькому цукровому заводі, скажімо, цікавляться, за які гриби адміністрація області відмовляється від послуг ЗАТ «Укррос», котре вже цього року поставило заводу 5 тисяч тонн мазуту, 2 тисячі тонн дизпалива, 1 тисячу тонн мінеральних добрив, інвестувавши ресурсами понад 800 тисяч гривень! Адміністратор цього разу відмовився від послуг й інших комерційних структур, які ділом і капіталом вже завоювали довір'я у селян.

● Донецьк

Глибинний погляд на техніку для глибини

У Донську відкрилася п'ята міжнародна спеціалізована виставка «Вугілля-Майнінг-98». 112 її учасників розгорнули експозиції на площі у три тисячі квадратних метрів, а майданчик перед спеціалізованим виставковим центром «Експо-Донбас» умістив найкращі зразки сучасної гірничої техніки, переважно вітчизняної — виробництва Дружківського, Горлівського, Ясинуватського, Новокраматорського машинобудівних заводів. АТ «Донецькгірмаш» та інших. Практики визнають, що машини і обладнання останнього покоління гарантують істотне збільшення продуктивності праці, а придбання такої техніки безпосередньо на заводах обходиться дешевше.

● Миколаїв

Стипендіати міського голови

Перші десять стипендіатів міського голови з'явилися в Миколаєві. З-поміж претендентів члени спеціально створеної для цього експертної ради відібрали кращих з кращих не тільки в навчанні, а й на ниві громадської роботи, творчості, спорту. Студентам Українського морського технічного університету, Південно-Слов'янського, педагогічного та сільськогосподарського інститутів, філії Києво-Могилянської академії Дмитру Баїну, Сергію Блінцову, Костянтину Корчагіну, Ірині Парафіло, Юрію Заверусі, Івану Кушніру, Олександрі Діордієву, Катерині Средеї, Марині Трубецькій та Валерію Дяківу міський голова Анатолій Олійник уже вручив стипендії.

Ось вам і статки з овочевої грядки

Провінція

ОВОЧІВНИЦТВО на півдні України завжди вважалося другим (після зерновиробництва) важелем економіки. Та останнім часом спостерігаємо гнітючу картину: торговельні прилавки геть заповнила імпортна консервація. Що може протиставити вітчизняний товаровиробник? Невже переробна галузь Херсонщини не в змозі забезпечити якісною продукцією себе й сусідів?

Потенціал області — значний. Тут є консервний комбінат, здатний переробити близько 150 тисяч тонн плодів та овочів, за унікальною технологією споруджено консервний завод дитячого харчування імені 8-го Березня. Понад сто переробних цехів мають господарства агропрому, практично в кожному районі працюють харчосмакові

фабрики об'єднання «Продтовари», відповідні структури є й в системі обласпоживспілки.

Працівники сільського господарства планують виростити понад 120 тисяч тонн овочів, переважну частину мають намір переробити. Специфічна продукція півдня — томат-паста, томатні пюре та соки, консерви із салатного перцю, бак-

лажанів, зеленого горошку. Якісні показники південних томатів надзвичайно високі — кількість сухої речовини в розрахунку на одиницю ваги робить їх унікальними в Європі. До того ж, очевидна вигідність овочівництва — гектар помідорів приносить близько 1300 гривень чистого прибутку, що майже втричі вище, ніж зернового поля.

Чи варто очікувати нинішнього року ажіотажного попиту на таврійські консерви? Маркетингові дослідження свідчать, швидше, про протилежне. Фахівці відзначають, що продукція програв за зовнішнім виглядом, якістю фасування та упакування, відсутністю реклами. До того ж, представники приватного бізнесу почасти виявляються більш сприятливими за державні та колективні структури, скуповуючи сировину прямо в полі, встановлюючи міні-цехи на місцях.

Сезон херсонські переробники розпочали ніби й непогано — вже виготовлено понад 16 мільйонів умовних банок консервів. Та, виявляється, це стало можливим завдяки випуску соусів та різноманітних приправ із завезеної з-за кордону томат-пасты. Парадокс — об-

ласть-постачальник перетворюється на імпортера продукції.

Спеціалісти облдержадміністрації, управління сільськогосподарства і продовольства спільно з органами місцевої влади розробили механізм задоволення потреб консервної галузі всім необхідним для роботи — енергоносіями, склобанками, кришечками тощо. Найслабкіше місце — схема розрахунків за одержані товарні ресурси. Так, в Херсоні діють завод скловиробів та гумо-технічної продукції. Підприємства надають переробникам товарні кредити. А ось вчасно одержати назад борги не можуть. Приміром, лише заводу скловиробів консервники винні понад 370 тисяч гривень.

Тож запропоновано інший варіант: одержувати той самий товарний кредит під заставу майна. Хоча й цей шлях грішить невиваженістю — високоліквідних основних фондів у виробників практично не залишилося.

Сергій ЗЛЕНКО.
Херсонська область.

Фото
Валерія ІНЮТИНА.

Міліція не спить — зерно боронить

На Волині працівниками міліції затримано понад 40 крадіїв зерна з нового врожаю, пально-мастильних матеріалів та запасних частин на суму більш як 10 тисяч гривень. В більшості випадків — це водії, комбайнери, працівники зерносушильних токів. Наприклад, водій Т. з КСП «Несвіч» Луцького району викрав з току близько 3 тисяч кілограмів збіжжя. Працівник КСП імені Богдана Хмельницького Любешівського району С. у лісовій посадці «приховав» майже 2 тонни зерна, яке вночі перевіз на своє подвір'я. Цих крадіїв викрили і порушили проти них кримінальні справи.

Волинська область.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Демократія у полі зайва

Врожай-98

Такого висновку дійшов начальник Рогатинського районного управління сільського господарства Іван Мазурик, підсумовуючи цьогорічні жнива.

Не так сталося, як гадалося: замість прогнозованих 40 тис. 750 тонн зерна у Рогатинському районі зібрали близько 35 тис. тонн. Далася взнаки стихія, внаслідок якої пропало 6000 га посівів, недостатньо була й забезпеченість матеріально-технічними ресурсами.

Коментуючи об'єктивні і суб'єктивні чинники, котрі впливали на врожай-98, начальник управління зауважив, що сільським виробникам... не потрібно допомагати. Дадуть собі раду. Аби ніхто не заважав. Слід всього-навсього відновити ціновий паритет.

Свого часу за кілограм молока можна було придбати чотири літри бензину, а нині — навпаки.

Найбільше хвилює ось що: той, хто вирощує хліб, має 20 копійок за кілограм зерна, а той, хто продає, — 70, — каже Іван Мазурик.

Та рогатинці не чекають, поки ці та інші проблеми сільськогосподарського виробництва будуть розв'язані на загальнодержавному рівні. Натомість активно займаються тим реформуванням, для якого вистачає місцевих повноважень. Серед суб'єктивних чинників із знаком «мінус» — рекордна подрібненість селянських спілок (нині їх у районі — 45). Для порівняння: 1992 року тут було 18 колгоспів, два радгоспи, одне підприємство з вирощування свиней. До подрібнення спричинило неправильне розуміння демократії. Нині триває зворотний процес: нещодавно дві спілки об'єдналися в господарство «Золотий колос». Найдоцільніше для району, вважає тутешня адміністрація, — мати 30 господарств. Адже «Джон Дірові» чи іншим потужним комбайнам на клаптиках гіді розвернутися.

... Погода нині віддає свої борги. Сприяє аграрникам. Рогатинці, якщо на ланах не дощитиме так рясно, як торік, збираються виконати договори, передбачені програмою «Цукор». Загалом у районі солодкими корінцями засіяно 2 тис. 150 гектарів, з яких, уже підраховано, зберуть 50 тисяч тонн цукристих.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Івано-Франківська область.

Коли суперники рівні

Чемпіонат України. Вища ліга. 9-й тур: «Таврія» — ЦСКА — 1:1. 4200 глядачів. Гайдаш, 3 — Леоненко, 88.

Це була зустріч рівних суперників. У її дебюті стрімка атака вдалася господарям. Найкращий бомбардир «Таврії» Гайдаш не залишив шансів Реві. Ближче до завершення матчу арміїці активізувалися, і найкращий снайпер у їхніх лавах — Леоненко — вистрелив нарешті просто в ціль. До речі, Леоненко і Гайдаш за влучністю наздогнали Громова, Кислова і Шевченка. У них — по 4 м'ячі. А лідирують серед бомбардирів Хацкевич і Воробей з 5 м'ячами.

ЦСКА після цієї гри піднявся в турнірній таблиці на 9-е місце, а «Таврія» залишилася на 11-му.

«Кремін» не такий простий, як здавалося одеситам

Першість України. Перша ліга. 8-й тур: «Поліграфтехніка» — «Металург» — 1:1. 2000 глядачів. Яременко, 54 — Ібрагімов, 88. «Кремін» — «Чорноморець» — 1:0. 4500. Самара, 13. ЦСКА-2 — «Шахтар-2» — 1:3. 200. Пахолок, 63 з пенальті — Бутенко, 31,

Футбол

Данченко, 80, Акінін, 90. ФК «Черкаси» — «Торпедо» — 3:2. 2500. Чіпа, 30, Остроушко, 44, Білозір, 88 — Іричук, 41, Зубченко, 61. «Полісся» — «Десна» — 2:1. 1000. Софілканич, 31, Воронезький, 72 — Гогохія, 41. «Нива» — «Динамо-2» — 1:1. 3500. Корпонай, 58 — Олексій Герасименко, 30. «Кремін», який з перших турів розташувався у підвалі турнірної таблиці, схоже, виходить із кризи. Це відчули на собі футболісти «Чорноморця», для яких фатальною стала 13-а хвилина. Хоч як намагалися потім одесити уникнути першої поразки, та ще й від аутсайдера, їм це не вдалося. Не витримали натиску черкашан торпедівці Запоріжжя. Господарі вирвали в них перемогу за дві хвилини до фінального свистка. Принциповий матч відбувся у Вінниці, куди друга динамівська команда приїхала з кількома гравцями «основи». Саме одному з них, Олексієві Герасименку і вдалося відкрити рахунок. Відігралися вінничани у другому таймі. А потім, либонь, вирішили не нагнітати обстановку на полі. Нічия — 1:1.

«Динамо-2» з 19 очками стало одноосібним лідером. У «Торпедо» — 18

очок, а на третє місце з 16 очками вийшов ФК «Черкаси».

Матчі 9-го туру відбудуться 6 вересня.

Сюрприз: «Буковина» — за бортом

Кубок України. Повторні матчі 1/64 фіналу:

СК «ОДЕСА» — «Портовик» — 4:0 (перший матч — 3:1), «Віктор» — «МЕТАЛУРГ» (Новомосковськ) — 2:4 (0:2), «ЦЕМЕНТИК-ХОРДА» — «Буковина» — 1:1 (2:1), «ВЕРХОВИНА» — «Кристал» (Чортків) — 5:0 (1:4), «ТИТАН» — «Чорноморець» (Севастополь) — 1:1 (1:0), «Локомотив» — «ОЛІМПІЯ ФК АЕС» — 0:2 (1:3), «СИСТЕМА-БОРЕКС» — «Динамо-3» — 1:0 (4:0), «ОБОЛОНЬ-ППО» — «Гірич-Спорт» — 3:1 (2:0), «ГАЗОВИК» — «Верес» — 3:0 (2:0), «БУМАЖНИК» — «Нафтовик» (Долина) — 2:1 (0:0), «Динамо-СКА» — «КРИСТАЛ» (Херсон) — 0:1 (1:3), «Авангард» — «ШАХТАР» (Стаханов) — 2:1 (0:4), «ЗОРЯ» — «Оскол» — 2:0 (0:0), ФК «Миргород» — «ЕЛЕКТРОН» — 1:2 (1:4), «ПОДІЛЛЯ» — «Галичина» — 1:0 (2:1).

Позначено команди, які вийшли до 1/32 фіналу Кубка країни.

Голос України

Засновник —
Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.rel.com

- ♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- ♦ За точність наведених фактів відповідальність несе автор.
- ♦ Рукописів не повертаємо.
- ♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію
періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами. Індекс 60955.
Тираж 200421.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311167.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0